

شوهرم نفقه نمی‌دهد، چطور شکایت کنم؟

عکس: خبرگزاری مهر

موسی برزین خلیفه‌لو، وکیل خانه امن

پرسشگر: با سلام. زنی هستم که 5 سال پیش ازدواج کرده‌ام. یک فرزند سه ساله دارم. الان 18 ماه است که به خانه پدرم آمده‌ام. دلیل این موضوع رفتارهای نامناسب شوهرم بود.

ما در طبقه بالای خانه پدر شوهرم زندگی می‌کردیم، به این مفهوم که مالک خانه پدر شوهرم بود. همین امر باعث شده بود که مادر شوهرم دخالت‌های زیادی در زندگی ما داشته باشد. مدام خانه ما بود و در همه چیز دخالت می‌کرد. در مورد خوراک، پوشاک، وضعیت بچه، مخارج و رفت و آمدها و غیره دخالت می‌کرد. من چند بار این مساله را به شوهرم گفتم اما او توجهی نکرد و مرا گناهکار می‌دانست.

به هر حال یک روز که با مادر شوهرم مشاجره می‌کردم، شوهرم مرا با مشت و سیلی زد و فحش‌های رکیکی به من داد. از خانه بیرون آمدم و به خانه پدرم رفتم. اختلاف‌ها رفته‌رفته بزرگتر شد و از آنجا که با شوهرم فامیل بودیم مسایل دیگری نیز پیش آمد.

الان 18 ماه است که به همراه فرزندم در خانه پدرم زندگی می‌کنم. در این مدت شوهرم هیچ‌گونه مخارجی را متقبل نشده است. چندین بار به او گفتم که مخارج بچه را بدهد اما او گفت که این کار را نمی‌کند و مرا تهدید نیز کرد.

از این وضعیت خسته شده‌ام. می‌خواهم برای دریافت نفقه شکایت کنم. چطور باید این کار را بکنم؟

وکیل خانه امن: سلام خانم محترم. در مورد نفقه خود و فرزندتان می‌توانید به شکایت کیفری و طرح دعوی مدنی اقدام کنید.

ترک انفاق در حقوق ایران قابل تعقیب و جرم بوده و برای آن مجازات تعیین شده است. بر اساس ماده ۳۵ قانون حمایت خانواده مصوب 1391: «هرکس با داشتن استطاعت مالی، نفقه زن خود را در صورت تمکین او ندهد یا از تأدیه نفقه سایر اشخاص واجب‌النفقه امتناع کند، به حبس تعزیری درجه شش محکوم می‌شود. تعقیب کیفری منوط به شکایت شاکی خصوصی است و در صورت گذشت وی از شکایت در هر زمان تعقیب جزائی یا اجرای مجازات موقوف می‌شود.» برای شکایت کیفری باید به دادسرا مراجعه کنید.

علاوه بر شکایت کیفری شما می‌توانید با مراجعه به دادگاه خانواده و تنظیم دادخواست، نفقه خود و فرزندتان را مطالبه کنید.

ماده 1111 قانون مدنی می‌گوید: «زن می‌تواند در صورت استنکاف شوهر از دادن نفقه به محکمه رجوع کند در این صورت محکمه میزان نفقه را معین و شوهر را به دادن آن محکوم خواهد کرد.» اما چنانچه شوهر از اجرای حکم دادگاه خودداری کند و بازهم از پرداخت نفقه خودداری کند زن می‌تواند با حکم دادگاه از اموال مرد نفقه خود را برداشت کند.

ماده 1205 قانون مدنی به این موضوع اختصاص داده شده است. بر طبق این ماده: «در موارد غیبت یا استنکاف از پرداخت نفقه، چنانچه الزام کسی که پرداخت نفقه بر عهده اوست ممکن نباشد دادگاه می‌تواند با مطالبه افراد واجب‌النفقه به مقدار نفقه از اموال غایب یا مستنکف در اختیار آنها یا متکفل مخارج آنان قرار دهد و در صورتی که اموال غایب یا مستنکف در اختیار نباشد همسر وی یا دیگری با اجازه دادگاه می‌تواند نفقه را به عنوان قرض بپردازند و از شخص غایب یا مستنکف مطالبه نمایند.» بنابراین اگر شوهرتان به حکم دادگاه توجهی نکرد، اگر اموالی داشته باشد با رعایت مقررات می‌توانید نسبت به اخذ مهریه از آن اموال اقدام کنید. اما اگر اموالی از او یافت نشد در نهایت امکان حبس به دلیل نپرداختن نفقه نیز وجود دارد.

پرسشگر: اگر شوهرم نفقه را پرداخت نکند آیا می‌توانم طلاق بگیرم؟

وکیل خانه امن: قانون پیش‌بینی کرده است که اگر الزام به نفقه ممکن نباشد، زن می‌تواند تقاضای طلاق کند. بر اساس حکم ماده 1129 قانون مدنی: «در صورت استنکاف شوهر از دادن نفقه و عدم امکان اجرا حکم محکمه و الزام او به دادن نفقه زن می‌تواند برای طلاق به حاکم رجوع کند و حاکم شوهر او را اجبار به طلاق می‌نماید. همچنین است در صورت عجز شوهر از دادن نفقه.» برای استفاده از این ماده و تقاضای طلاق به دلیل عدم پرداخت نفقه ابتدا باید دعوی الزام به نفقه مطرح کرده و در صورتی که الزام ممکن نشد نسبت به جدایی به دلیل عدم پرداخت نفقه اقدام کنید. توجه داشته باشید که اگر به میل خود خانه را ترک کرده و خطر جانی و حیثیتی یا مالی هم مطرح نبوده است، ممکن است دادگاه شما را ناشزه دانسته و مستحق نفقه نداند. البته این امر تأثیری در دعوی نفقه فرزند ندارد. مساله

دیگر این که علاوه بر نفقه می‌توانید با استناد به عسر و حرج و به دلیل رفتار بد شوهر نیز تقاضای طلاق کنید. دادگاه پس از بررسی اگر عسر و حرج را محرز بداند حکم طلاق را صادر می‌کند. اما پیشنهاد می‌شود اگر تصمیم به جدایی دارید ابتدا تمامی تلاش خود را برای طلاق توافقی بکنید.